

A Magyar Könyv-Szemle új folyama.

A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtára a Magyar Könyv-Szemle új sorozatát indítja meg, melyből az első évfolyamot e kötetben bocsátja a nyilvánosság elé.

A folyóirat 1876-ban, Fraknoi Vilmos könyvtárnok-sága alatt keletkezve, 18 éven keresztül 16 terjedelmes kötetben szolgált a hazai tudományosságot. Mint a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának hivatalos kiadványa s a magyar bibliografia egyedüli szakközlönye, kettős feladatának betöltésében arra törekedett, hogy a múzeumi könyvtárt tegye hazánk összes bibliografiai mozgalmainak központjává. Közleményei a bibliografia és könyvtár-tan általános kérdésein kívül egyaránt felölelték a régibb magyarországi bibliografia körét és a modern könyvészet nevezetesebb vívmányait; s munkatársai sorában képviselve voltak a magyar történelem, kultúr- és irodalom-történet összes művelői, kik a folyóirat nagynevű alapítójának hatása alatt szakszerűen képzett, munkás növényekkel gyarapították a hazai bibliografia ifjú iskoláját.

A folyóirat új folyama, melynek szerkesztését a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszterium megbízásából ideiglenesen Schönherr Gyula dr. múzeumi assistens vette át, tudományos tekintetben az eddigi nyomokon fog tovább haladni, a rendelkezésére álló eszközök teljes felhasználásával igyekezve, hogy megvalósítsa azt a programot, melyet az általa felölelt tudományszakok tartalma és iránya jelölt ki számára.

A könyvtári ügy Magyarországon az utolsó évtizedek alatt örvendetes haladásnak indult; a hazai könyvtárakról kilencz év előtt fölvevtt statisztika kimutatta, hogy hazánk a könyvek és könyvtárak tekintetében aránylag a gazdagabb országok között foglal helyet. E statisztika adatai azonban első sorban a könyvtárak mennyiségére vonatkoznak, s az eredmény némileg változik, ha e számosság nagyságát a használati statisztika élő számaival hasonlítjuk össze. Igaz ugyan, hogy ez inkább a vidéki könyvtárakra áll, s Budapest nyilvános nagy könyvtárai, a közönséggel folyton erősödő összeköttetésben, mindinkább érvényesítik hatásukat a hazai kultúra fejlődésére. De épen e rohamos fejlődés új és új feladatokat ró tudományos intézeteinkre, s a teendők hosszú sora áll könyvtáraink előtt, hogy a fokozott igényekkel szemben képesekké válhassanak magasabb szellemi hivatásuk betöltésére.

A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtára, mely multjánál, terjedelménél és határozott nemzeti jellegénél fogva vezérszerepre van hivatva hazánk könyvtárai között, folyóiratában saját érdekeit szolgálva, egyúttal a magyar könyvtári ügy támogatását tűzte ki egyik legfőbb feladatául. Ezért mint a multban állandó összeköttetést létesített a hazai könyvtárakkal, úgy a jövőben is igyekezni fog még szorosabbra fűzni a kapcsolatot, mely a fővárosi és vidéki nagy közkönyvtárakat, az iskolák, egyházak és egyéb testületek könyvtárait, a családi és magánkönyvtárakat egy nagy erkölcsi szövetkezetben egyesíti közös feladataik megoldására, közös érdekeik védelmére.

A Magyar Könyv-Szemle, mint a múzeumi könyvtár hivatalos kiadványa, első sorban arra van hivatva, hogy e tudományos kincsekben gazdag, kiválóan magyar jellegű nagy könyvtár iránt a szakkörök és a nagy közönség érdeklődését ébren tartsa. Ismertetni fogja annak egyes csoportjait, a szorosan vett könyvtárat, a hirlap-osztályt, a levéltárat és a kézirat-gyűjteményt; bemutatja e csoportok ritkaságait; beszámol az évi gyarapodásról, a végzett munkákról; ellenőrzi az egyes osztályoknál

netalán jelentkező hiányokat, s teljes, megbízható képet adva a könyvtár belső életéről, a nyilvánosságot hívja fel a mutatkozó haladás mértékének megbírálására. Ép ily figyelmet fog azonban fordítani a többi hazai nyilvános és magánkönyvtárak ismertetésére, arra törekedve, hogy hű tolmácsa legyen a hazai könyvtári ügy érdekeinek. Ismertetései körébe vonja továbbá a külföldi könyvtárakat, egyrészt az összehasonlításban rejlő tanulságokért, másrészt, hogy a külföld magyar és speciális bibliografiai vonatkozású anyagát hozzáférhetővé tegye a hazai tudományos körök számára.

A könyv és a könyvtárak történetére vonatkozó bibliografiai és levéltári anyag összegyűjtését a folyóirat a jövőben is különös feladatának fogja tekinteni, s ehhez képest az egyes könyvtárak történetének ismertetésén kívül ezentúl is közölni fogja a könyv- és levéltárak középkori kéziratainak, a Corvina maradványainak s a hazai és külföldi ősnymtatványoknak s egyéb könyvészeti ritkaságoknak leírását; folytatni fogja a hazai bibliografia történetére vonatkozó levéltári anyag közlését; ápolni fogja az érintkezési pontokat a bibliografia és a magyar történet s irodalomtörténet között és állandó rovatot tart azoknak a könyvtári fölfedezéseknek ismertetésére, melyek új, ismeretlen adalékokkal gyarapítják a régi hazai irodalom könyvészetét.

Szakirodalmi rovatában bemutatja a hazai és külföldi bibliografiai irodalom termékeit s figyelemmel kíséri a külföldi irodalomnak hazánkra vonatkozó kiadványait, melyek összegyűjtése a múzeumi könyvtár egyik legfontosabb feladatát képezi.

Egy másik különös céljául tűzte ki magának a hazai levéltári ügy felkarolását. Ez első látszatra túllépi egy könyvtári és bibliografiai folyóirat kereteit, ámbár, mint a történelem, jogtudomány s mondhatni az összes humanista tudományok forrásai, a könyvtárak és a levéltárak rokonirányú intézeteknek tekinthetők, egymásra vannak utalva s egymást kiegészítik; a levéltárakban igen sok a bibliografiai anyag, s viszont alig van nyilvános nagy

könyvtár, melynek ne volna külön oklevél-gyűjteménye. Maga a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtára saját levéltári gyűjteményében és az örök letéteményként őrzött családi levéltárakban becses levéltári anyagot bír, mely gazdagságra első helyen áll e nemű gyűjteményeink között. Mindannyi nyomós érv ez már magában véve is arra, hogy a Magyar Könyv-Szemle a múzeumi levéltár ismeretetésén kívül az eddiginél nagyobb tért nyisson hasábjain a levéltárak köréből vett közleményeknek; de ez elhatározásában még inkább megerősíti az a sajnos tény, hogy hazánk levéltáraitól semmi rendszeresen tájékoztató munka nem létezik, s a levéltári ügy hazánkban még mindig nem rendelkezik külön szakközlönnnyel érdekei képviselőjére. A Magyar Könyv-Szemle csak részben vállalkozhatik ez érezhető hiány pótlására, de ezt annál nagyobb készséggel teszi, mert míg egyrészt alkalma lesz ily módon egy statisztikai alapokon nyugvó levéltári útmutató kézikönyv anyagának összegyűjtésére, egyúttal előkészíthetni reméli a talajt egy külön magyar levéltári folyóirat megindítására.

E különböző irányú tevékenységében a Magyar Könyv-Szemle egyaránt súlyt fektet a bibliografia, könyv- és levéltártan szakszerű művelésére s azok népszerűsítésére, s összes igyekezetét arra fogja fordítani, hogy e tudományágak fejlődésével lépést tartva, közelebbi céljai mellett az általános tudományos érdekeket is sikerrel szolgálhassa.

A múzeumi könyvtár teljes bizalommal hivatkozik a folyóirat eddigi barátainak s a hazai bibliografia iránt érdeklődő művelt közönségnek egyszerűzetére, s reméli, hogy az új módozatok között megjelenő vállalatot a régi támogatásban fogják részesíteni.

*A Magyar Nemzeti Múzeum
könyvtára.*